

PRIM MINISTRU

Biroul permanent al Senatului

L. 481 / 25 sept. 2023

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ*, Guvernul României formulează următorul:

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă privind instituirea unei scheme de ajutor de stat pentru producătorii agricoli de căpșune*, inițiată de domnul deputat UDMR Magyar Lorand Balint împreună cu un grup de parlamentari UDMR (Bp. 377/2023).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare instituirea unei scheme de ajutor de stat, cu caracter temporar, în perioada 2023 – 2027, pentru susținerea activităților producătorilor de căpșune, urmând ca valoarea ajutorului de stat care se dorește a fi acordat beneficiarilor să fie de 10.000 lei/ha, iar fondurile să fie asigurate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

II. Observații

1. Cadrul normativ privind acordarea ajutoarelor de stat este stabilit de art. 107-109 din *Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE)*, iar Comisia Europeană este instituția care decide asupra compatibilității măsurilor interne cu normele UE incidente.

Conform art. 108 alin. (3) și (4) din *Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE)*, Comisia este informată în timp util pentru a-și prezenta observațiile cu privire la proiectele care urmăresc să instituie sau să modifice ajutoarele. Înainte de pronunțarea unei decizii finale, statul membru în cauză nu poate pune în aplicare măsurile preconizate.

În dreptul intern, actul normativ care instituie cadrul legal general în materia acordării ajutorului de stat, în vederea aplicării prevederilor art. 107-109 din TFUE, este *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 21/1996*.

Prin urmare, reglementarea prin norme de nivel primar a unei „scheme de ajutor de stat” destinată unor categorii de beneficiari determină incidența aplicării normelor și restricțiilor prevăzute de art. 107 – 109 din TFUE care au fost puse în aplicare, de altfel, prin art. 3 alin. (1) și (2):

”(1) Cu excepția cazului în care se prevede altfel în regulamentele Uniunii Europene adoptate în temeiul art. 108 din TFUE sau în temeiul altor dispoziții relevante din acesta, orice intenție de instituire a unei măsuri de ajutor de stat nou se notifică Comisiei Europene.

(2) Ajutorul de stat nou, supus obligației de notificare, poate fi adoptat și acordat numai după autorizarea acestuia de către Comisia Europeană sau după ce acesta este considerat a fi fost autorizat în conformitate cu prevederile art. 4 alin. (6) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999.”

După cum se poate constata din ansamblul reglementării legii speciale în domeniul ajutorului de stat, procedura notificării schemei de ajutor și autorizării acesteia de către Comisia Europeană este prealabilă acordării ajutorului de stat.

În acest context, semnalăm faptul că textele propuse la art. 2 și art. 13 din propunere sunt neconstituționale în măsura în care plasează acordarea/aplicarea ajutorului de stat din perspectiva îndeplinirii unei condiții suspensive, anume a reglementării prin act normativ de nivel primar a respectivei scheme de ajutor (în funcție de evenimentul viitor și sigur/nesigur – primirea deciziei Comisiei Europene), creând, astfel, incertitudine juridică, cu încălcarea art. 1 alin. (5) din Constituție, art. 78 din Constituție, precum și al art. 12 alin. (3) din *Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative*, privind intrarea în vigoare a actelor normative. Astfel, deși condiția, ca modalitate a actului juridic, poate să fie general acceptată și uzitată în cadrul raporturilor juridice de drept privat, considerăm că, în raporturile

juridice de drept public, folosirea acesteia ar fi contrară finalității de a se acționa în regim de putere publică, întrucât actul normativ ar urma să fie lipsit de efecte juridice până la îndeplinirea condiției, iar ipsa producerii efectelor condiției suspensive nu s-ar raporta nici la normele de tehnică legislativă, ci la modalitățile actului juridic de drept privat.

În aceste condiții, observăm că sunt posibile două situații:

- fie Parlamentul procedează la obținerea Deciziei Comisiei Europene înainte de adoptarea propunerii legislative, asigurând un cadru de securitate raporturilor juridice;

- fie, în măsura în care procedura de obținere a Deciziei Comisiei Europene nu a avut loc ori a eșuat, Parlamentul procedează la reglementarea dispozițiilor propuse în proiect și se supune unor posibile vicii de neconstituționalitate din perspectiva încălcării garanțiilor fundamentale anterior menționate.

2. Considerăm că sintagma "*cu caracter temporar*" din cuprinsul art. 1 al inițiativei legislative nu se justifică, având în vedere că, potrivit prevederilor art. 7 din inițiativa legislativă, "*Ajutorul de stat instituit prin prezenta Schemă se acordă pe o perioadă de 3 ani, pentru producția autohtonă și o singură dată pe an*".

3. Apreciem că definirea expresiei "*schemă de ajutor*" de la lit. c) a art. 4 din inițiativa legislativă trebuia să respecte prevederile lit. d) de la art. 1 al Cap. I din *Regulamentul (UE) nr. 1589/2015 al Consiliului Uniunii Europene din 13 iulie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a art. 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene*, potrivit cărora "*schemă de ajutor înseamnă orice act în baza căruia, fără a fi necesare măsuri suplimentare de punere în aplicare, pot fi acordate alocări individuale de ajutor întreprinderilor definite în mod general și abstract, precum și orice act în baza căruia ajutorul, care nu este legat de un anumit proiect, poate fi acordat uneia sau mai multor întreprinderi pentru o perioadă de timp nedeterminată și/sau într-un quantum nedeterminat.*"

Totodată, menționăm că schema de ajutor de stat instituită prin inițiativa legislativă trebuia să cuprindă cel puțin următoarele elemente: obiectivul, criteriile de eligibilitate, cheltuielile eligibile în funcție de care se acordă ajutorul de stat, modalitatea de cuantificare a acestuia, procedura de analiză și acordare a ajutorului de stat, procedura de monitorizare și control, procedura de recuperare a ajutorului de stat în cazul în care se constată încălcarea de către beneficiari a prevederilor schemei de ajutor de

stat, asigurarea obligațiilor privind transparența și raportarea ajutoarelor de stat acordate.

4. Semnalăm faptul că la art. 4 din inițiativa legislativă nu au fost definiți termenii "*ajutor de stat ilegal*" și "*ajutor de stat utilizat abuziv*".

5. Apreciem că aplicarea prevederilor inițiativei legislative ar putea conduce la un impact negativ asupra bugetului consolidat.

În acest context, menționăm că Guvernul are obligația de a conduce politica fiscal-bugetară în mod prudent pentru a gestiona resursele, obligațiile bugetare și riscurile fiscale, iar adoptarea inițiativei legislative ar influența negativ ținta de deficit bugetar, stabilitatea macroeconomică și ratingul de țară în relația cu organisme financiare internaționale.

6. Guvernul României susține continuu producătorii agricoli, inclusiv prin acordarea de sprijin financiar, cu respectarea prevederilor legale naționale și comunitare în vigoare.

Astfel, prin Programul Strategic 2023 – 2027, producătorii de cășune pot beneficia de următoarele forme de sprijin:

Scheme de plăți directe:

- Sprijin de bază pentru venit în scopul sustenabilității;
- Sprijin redistributiv complementar pentru venit în scopul sustenabilității;
- Sprijin complementar pentru venit pentru tinerii fermieri;
- Scheme pentru mediu, climă și bunăstarea animalelor;
- Practici benefice pentru mediu aplicabile în teren arabile;
- Practicarea unei agriculturi prietenoase cu mediul în fermele mici (gospodăriile tradiționale).

Investiții și intervenții:

- DR-14 – Investiții în fermele de mici dimensiuni;
- DR-15 – Investiții în exploatațile pomicole;
- DR-22 – Investiții în condiționarea, depozitarea și procesarea produselor agricole și pomicole;
- DR-30 – Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri;
- DR-33 – Înființarea grupurilor de producători în sectorul agricol/pomicol;
- DR-35 – Dezvoltarea cooperării în cadrul lanțului valoric.

De la bugetul național, producătorii de cășune beneficiază în prezent de următoarele forme de sprijin:

- Ajutoarele naționale tranzitorii (ANT1);
- Ajutor de stat pentru motorina utilizată în agricultură.

Guvernul României va analiza, de asemenea, posibilitatea alocării în viitor a sprijinului cuplat și pentru cultura căpșunilor.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele expuse la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Ion – Marcel CIOBOLACU

PRIM-MINISTRU

Domnului senator Nicolae – Ionel CIUCĂ

Președintele Senatului